

12 cent per kilo melk scherper

Bijna 3 cent per kilo melk deed FrieslandCampina deze week op de melkprijs. De winst valt echter vooral te halen op kostprijs, stelt Alfa Accountants. Ruim 12 cent per kilo melk bedraagt het verschil in kostprijs tussen de 'beste' en de 'slechtste' boer.

Voor een gemiddeld melkveebedrijf in Nederland betekent een verschil in kostprijs per liter melk van ruim 12 cent een inkomensverschil van 70.000 euro. Dat is veel geld. Adviseurs kunnen adviseren wat ze willen, onveranderd groot blijft het gat tussen de beste en de slechtst presterende bedrijven. Tervijl ze in omvang van melkquotum en grondareaal amper verschillen.

Best opmerkelijk. „Want met een scherpe bedrijfsvoering, voor de hand liggende maatregelen (zie kader) en een vaste koers kunnen melkveehouders het gat echt een stuk kleiner maken”, stellen Alfred Beftink en Jeroen van den Hengel van Alfa Accountants.

Bedrijfskenmerken	Lage- versus hoge-kostenbedrijven	
	Laagste kosten (€-€2000000)	Hogste kosten (€-€7500000)
Melkproductie (kg)	654.000	678.000
Meerinhoud (kg)	43,2	45,3
Intensiteit (kg NHM/ha)	15.100	15.000
Melkproductie per koe (kg NHM/koe)	8.360	8.480
Toegerekende kosten		8.080
Voerkosten	7,34	8,11
Kosten melkvee	2,23	2,64
Niet-toegerekende kosten	1,49	1,64
Betalde arbeid	0,35	0,44
Loonwerk	1,94	2,33
Onderhoud machines en gebouwen	0	0
Pacht en lease	2,89	3,70
Betalde rente	1,29	1,66
Overige vaste kosten	2,17	4,43
Betalde kosten per 100 kg NHM	22,68	28,31
		35,06
		12,38

tants. Op alle fronten haalt de lagekosten-boer betere cijfers.

De twee adviseurs noemen het opvallend dat een groot aantal bedrijven met een forse kostenstijging wordt geconfronteerd, terwijl een even grote groep onder dezelfde marktomstandigheden een daling van de kosten weet te realiseren. De grootste verschillen doen zich voor op voerkosten, onderhoud voor machines en gebouwen en rentelasten.

BETER GRASLANDBEHEER

Het verschil in voerkosten bedraagt ruim 1,5 cent per kilo melk. Dat is bijna 8500 euro. Zowel het verbruik als de prijs van kracht- en ruwvoer ligt lager op de lagekostenbedrijven. Dankzij een beter graslandbeheer halen ze een ruwvoerbenuiting in KVEM per hectare die 10 procent hoger ligt.

Het verschil in kosten voor loonwerk en machineonderhoud komt in totaal uit op 2,5 cent per kilo melk. Dat is ruim 15.000 euro op jaarbasis. De hogekostenboer is zowel aan de loonwerker als aan het onderhoud van het eigen machinepark aanzienlijk meer geld kwijt.

RENTEKOSTEN

Het grootste verschil tussen de boer met de hoogste en laagste kosten wordt veroorzaakt door rentekosten. Waar de lagekostenboer ruim 2 cent per kilo melk aan rente betaalt, is de hogekostenboer bijna 6,5 cent per kilo melk kwijt. De hogekostenbedrijven van zijn gemiddeld 500.000 euro zwaardergefinancierd en zitten gemiddeld op 1,25 cent per kilo melk. De lagekostenbedrijven komen uit op gemiddeld 0,5 cent.

Het rentepercentage verschilt ook. De lagekostenbedrijven betaalden in 2008 gemiddeld 4,8 procent rente, terwijl de bedrijven met de hoogste kosten 5,5 procent aan rente kwijt waren. Een verschil dat vooral is te verklaren door de zwaardere eisen die banken stellen: de zwaardere eisen worden gedwongen de rente eerder vast te zetten.

Het voordeelverschil daarvan voor de variabele gefinancierde melkveehouders liep in 2009 fors op. Voor een aantal ondernemers betekende de stevige rentedalingen een halvering van de rentelasten. Omdat de afschrijvingen op melkquotum toenamen, zijn de totale lasten voor huur, afschrijving en rente (HAR) met slechts 4 procent afgenomen tot 13,1 cent. Met een driemaands eurbortariet van 0,3 procent en een opslag van 0,5 procent zitten sommige bedrijven met hun variabele rente momenteel beneden de 1 procent rente. Kassal

Op de vraag welke kosten nu snel door de ondernemer zijn te beïnvloeden, keek Alfa naar de 25 procent bedrijven met de grootste daling van de totale kosten tussen de boekjaren 2007 en 2008 (kostendalers) en de 25 procent bedrijven met de grootste toename (kostenstijgers). De betaalde kosten van de kostendalers zakte met bijna 0,8 cent, terwijl die van de kostenstijgers in dezelfde periode met bijna 6,5 cent steeg. Dat is in één jaar tijd een verschil van 7,25 cent per kilo melk. Ook hier komt Alfa tot de conclusie dat de grootste verschillen worden veroorzaakt door voer-, onderhouds- en rentekosten

2009

Dan nog even naar de resultaten van 2009. De gemiddelde melkprijs kwam uit op 25,4 cent per kilo melk, een afname van 8,3 cent ten opzichte van 2008. De opbrengsten uit omzet en aanwas waren ongeveer gelijk aan die in 2008. De karkeren brachten met gemiddeld 147 euro per stuk bijna 17 procent meer op dan in 2008, maar dat werd teniet gedaan door een lagere prijs voor de verkochte koeien.

De opbrengsten van de gemiddelde melkveehouder kwamen uit op 28,7 cent per kilo melk. De kosten daalden ook door minder verbruik en lager geprijsd krachtvoer. De kosten voor diergezondheid daalden met 5 procent, een trendbreuk. Dat komt vooral doordat gemanteerde koeien door de belabberde melkprijs sneller werden afgewoerd. Ook de kosten voor grasland daalden door

Tips om kosten te beheersen

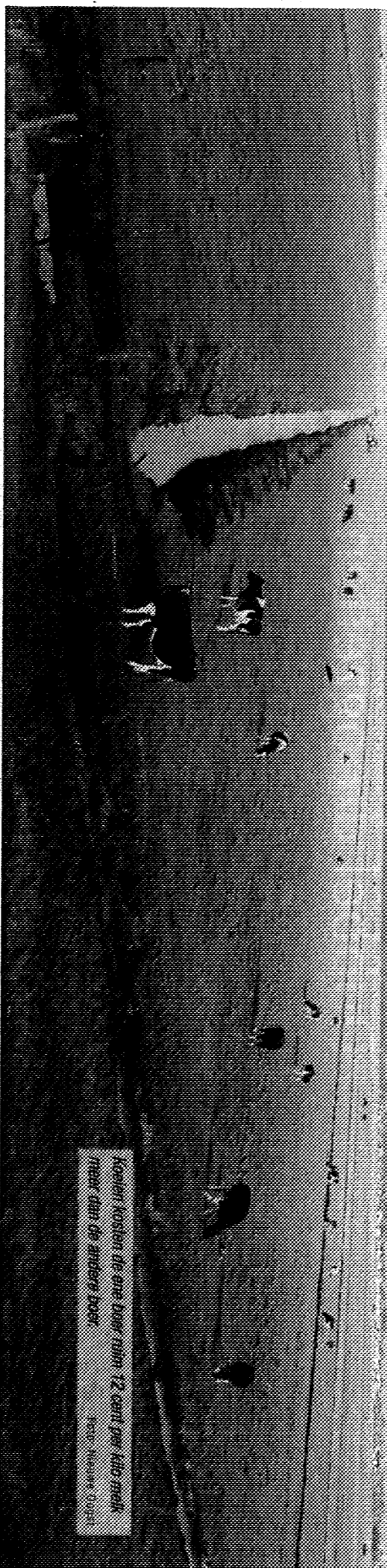
- Maatregelen om de kosten in de hand te houden of te verlagen verschillen per bedrijf. De adviseurs van Alfa Accountants denken dat er op veel fronten kosten vallen te besparen.
- Maak maximaal gebruik van vers gras.
- Overweeg om krachtvoer deels te vervangen door bijproducten of ruwvoer.
- Onderhandel met leveranciers over inkooprijzen en kwantumkortingen.
- Stel keuzes uit het verleden ter discussie: weiden versus summerfeeding, eigen mechanisatie versus loonwerk, opfok uitbesteden versus veeaankoop.
- Stoot overtuiging vee af.
- Maak een duidelijke keuze tussen gebruik van eigen machinepark en het inschakelen van de loonwerker.
- Richt de stal efficiënter in: een optimale veroudering vergroot de productie per arbeidskracht.
- Neem niet te snel vaste arbeidskrachten aan: tijdelijke hulp en loonwerkers kunnen in piekmomenten bijstaan.
- Kijk kritisch naar de toegevoegde waarde van adviseurs.
- Maak jaarlijks een liquiditeitsprognose.
- Laat het krediet van de rekening courant niet te hoog oplopen. Ga in goede tijden niet extra aflossen, maar leg een buffer aan.
- Neem deel aan een studietoel.

lagere kunstmesprizen.

Al met al kwam een gemiddeld melkveebedrijf met 675.000 kilo melk op een saldo van 18,04 cent per kilo melk. Dat is 44.000 euro lager dan in 2008 (saldo 24,5 cent per kilo melk). Het lage saldo noopte tot bezuiniging op de niet-toegerekende kosten, met name de posten loonwerk en het onderhoud aan machines en werktuigen. Alfa stelt de vraag of deze lijn kan worden vastgehouden. Onderhoud aan machines en werktuigen kan je uitstellen, maar is in de jaren erna weer noodzakelijk.

Het uiteindelijke bedrijfsresultaat daalde met 7,5 procent tot 10.000 euro. Dat is slechts 1,5 cent per kilo meermelk. Een jaar eerder was dat nog 7 cent. Dat feit wordt onderstreept door een forse afname van de privé-opnamen: van 28.000 euro naar 19.000 euro. Wat dat betreft komt de plus van bijna 3 cent van FrieslandCampina op de melkprijs, die toch al aardig hoger lag dan in 2009, als geroepen.

JELLE FEENSTRA

Kopert kosten de ene boer ruim 12 cent per kilo melk meer dan de andere boer

van Alfa Accountants

Elektronische I&R

De nieuwe elektronische oormerken zijn gelijk, in de loop van april, eindelijk naar ons opgestuurd. Dat betekende meteen ommuimieren van de lammeren.

Dat was nog een heel karwei, omdat de meeste lammeren al in het land van huis liepen en we de lammeren van dezelfde vaders bij elkaar genummerd hadden.

Ik moet zeggen, dan kom je erachter hoe gemakkelijk het werkt als je de lammeren meteen oormerkt in de kraamhokken. De praktijk bewijst dat we volgend jaar maar veel eerder oormerken moeten bestellen.

De Nederlandse Schapen en Geitenfokkers Organisatie (NSFO), waar ons Texelaar-stamboek ook bij aangesloten is, heeft dit jaar een nieuw auto-

matiseringsprogramma. De naam is NSFO online, dat 28 april van start ging. Er waren duidelijk wat opstartproblemen, zowel voor de gebruiker als voor het programma.

Waarvoor ik na avonden invoeren van de gegevens van de lammeren in het programma de vraag van mijn vrouw Linda kreeg of ik een computeroverslaving had gekregen.

Deze column staat in de NRM-special van Nieuwe Oogst. Voor ons bedrijf heeft de NRM ook betaalkennis. De afgelopen maanden kwamen verschillende selectiecommissies naar ons bedrijf om te kijken naar vaarzen voor de dochtergroepen en ook voor de individuele keuring. De definitieve selectie is gemaakt: voor de individuele keuring is één koe is geselecteerd en tevens is er één

koe geselecteerd voor een dochtergroep. We zijn zeer tevreden met deze uitkomst.

De laatste maanden is de discussie in de schapen-veehouderijsector om het medicijngebruik terug te dringen. Daar ben ik zeker voorstander voor. Maar ik denk dat de laatste jaren het aantal dierziekten in Nederland eerder toeneemt dan afneemt, waardoor we dit jaar de schapen onder andere enten tegen 1. Bloed, Q-koorts en blaauwtong. Zo toch al minimaal drie vaccinaties. Hoezo dan minder entingen?

PIETER JAN GROOT,
SCHAPENHOUDER IN
MIDDENBEMSTER

